

PRZEWODNIK KĄPIELOWY

DWUTYGODNIK ILUSTROWANY

POŚWIĘCONY SPRAWOM ZDROJOWISK I MIEJSC KLIMATYCZNYCH KRAJOWYCH.

Wychodzi w porze kąpielowej 1-go i 15-go każdego miesiąca.

Redaktor i wydawca: **Dr. Zygmunt Wąsowicz.**

Redakcja i Administracja:

Kraków, ulica Floryańska L. 44.

Rękopisów nie zwraca się.

Ogłoszenia:

za 1 wiersz petitem lub jego miejsce 40 halerzy;
w „nadesłanem” za 1 wiersz garmondem 1 kor.
przyjmuje Administracja.

Prenumeratę wynoszącą 6 kor. za cały rocznik, przyjmuje prócz administracji księgarnia *S. A. Krzyżanowskiego* w Krakowie i księgarnia *E. Wende i Spółka* w Warszawie.

Treść: Dr. Maksymilian Ciercha: O borowinie i kąpielach borowinowych krynickich. — Dr. I. Tchórznicki: W Szwajcaryi polskiej. — Korespondencya. — Wiadomości bieżące. — Ogłoszenia.

KSIĘGARNIA NARODOWA

we Lwowie, Akademicka L. 8

poleca:

Altenberg P. Jak ja to widzę	K.	4-60
Bakunin. Do Polski, Rosyi i Słowian	"	5-60
Bohowityn. Wyzyskiwani, powieść	"	3-20
Dąbrowski Ig. Chwila była przedwieczorna	"	2-60
France A. Wybór pism. T. I.	"	6-20
Gawalewicz M. Dla ziemi, powieść 2 tomy	"	4-70
Jaroszyński T. Dla nich, powieść	"	3-60
Konopnicka M. Szkice. Bohdan Zaleski — Adam Asnyk — H. Sienkiewicz	"	5-60
Mazowiecki M. Historia polskiego ruchu socjalistycznego w zaborze rosyjskim	"	2-60
Prażmowska T. Romans gąski, powieść	"	4-60
Rodziewicz M. Macierz, powieść	"	3-20
" Światła, nowele	"	5-20
" Wrzos, powieść	"	3-60
Rygier L. Hańba dusz, powieść	"	4-60
Stasiak L. Skarbiec króla Kazimierza, powieść	"	7-80
Synoradzki M. Potępienicy, powieść historycz. 2 tomy	"	1-50
Vera. Jedna dla wielu. Z pamiętnika młodej dziewczyny	"	3-50
„Za i przeciw”, głosy o kwestyi socyalnej	"	

Od wydawnictwa.

„Przewodnik kąpielowy”

jest pismem informacyjnem, które rozsyłane bezpłatnie ma za zadanie zapoznawać naszą publiczność w najszerszych kołach z zaletami i urządzeniami naszych miejscowości leczniczych i pouczać ją, że i w kraju może leczyć się z równą, a często z większą dla siebie korzyścią i mniejszym kosztem, niż za granicą.

„Przewodnik kąpielowy”

rozsyłany więc będzie bezpłatnie w pierwszym rzędzie *PP. Lekarzom w Galicyi i Królestwie Polskiem, znajdzie się we wszystkich pociągach głównych linii kolejowych, czytelnich publicznych, hotelach, kawiarniach, cukierniach, restauracjach i t. d.*

Wobec tego pismo to przedstawia **niezwykle korzystne warunki** dla reklamowania w ogłoszeniach naszych miejscowości kąpielowych, zakładów leczniczych, pensyonatów, hoteli, prywatnych will w zdrojowiskach, jak niemniej przemysłowych i kupieckich, zwłaszcza w zdrojowiskach i większych ogniskach handlowych, przez które publiczność kąpielowa w drodze do zdrojowisk przejeżdżać musi.

Pierwszorzędna Pracownia
Sukien męskich
Leona Grabowskiego

Właściciel firmy
Gabryel Grabowski
w Krakowie,
ulica Szpitalna L. 36.

Materyały i krój
angielski
Wykończenie
artystyczne.

Zakład ogrodniczy
Antoniego Klimowicza i Syna
we Lwowie, plac Halicki L. 14

poleca bukiety imieninowe, weselne, okolicznościowe w najpiękniejszym ułożeniu. — Wszelką jarzynę w 5 kłgr. koszykach po cenie targowej, oraz wszelkie artykuły w zakres ogrodnictwa wchodzące.

Uprasza się dokładnie adresować:

Adr. telegraficzny: Antoni Klimowicz, Lwów.

O BOROWINIE

I KAPIELACH BOROWINOWYCH KRYNICKICH.

Podał

Dr. Maksymilian Cercha.

O torfie i szlamie i o używaniu ich w celach leczniczych do kąpeli i okładów znajdujemy wzmianki już u starożytnych. Często dziś jeszcze mieszamy pojęcie kąpeli szlamowych i błotnych z borowinowemi, a istnieje przecież zasadnicza różnica między szlamem a borowiną. Szlam jest osadem źródeł siarczanych lub solankowych lub też osadem na wybrzeżach morskich albo przy ujściu rzek do morza, borowina zaś czyli torf jest ziemno-roślinnem lepiszczem, powstałem z butwienia istot organicznych roślinnych. Jeżeli pokłady takiego torfu są przesiąknięte wodą mineralną, to następują w nim pewne zmiany chemiczne, które nadają mu cechę borowiny leczniczej. Taka borowina świeżo kopana rzadko używa się do kąpeli, dopiero należy ją poddać tak zwanemu zwietrzeniu przez pozostawienie jej kilka miesięcy, lub dłużej w styczności z powietrzem atmosferycznem i pod wpływem słońca i opadów atmosferycznych. Przez to następuje proces utleniania; sole nierozpuszczalne zmieniają się na rozpuszczalne, a nadto wytwarzają się pewne lotne kwasy organiczne, jak kwas mrówkowy i octowy. Ten właśnie proces nadaje borowinie, według Lehmana, znaczenie lecznicze, a borowinę taką nazywamy leczniczą albo mineralną.

Kąpiele borowinowe, jak je dziś przyrządzamy, to rzecz względnie nowa, bo z pierwszej ćwierci XIX. stulecia. Marienbad i Francensbad mają pierwsze zakłady dla kąpeli borowinowych. Nasza Krynica pierwsza ze zdrojowisk galicyjskich zaprowadza w roku 1858 za staraniem ówczesnego lekarza zdrojowego Dra Michała Zieleniewskiego, kąpiele borowinowe. Do roku 1867 służą do tego celu dwie łazienki w drewnianym budynku, przeznaczonym na kąpiele mineralne. Borowinę kopano wtedy przeważnie w parku, na łące zwanej „Michasiowa“, chociaż już wtedy wiadano o znacznych pokładach borowiny w okolicy.

Pierwszy chemiczny rozbiór borowiny krynickiej pochodzi z roku 1862 (Alexandrowicz), a dotyczy borowiny ze Złockiego i Szczawnika. W roku 1858 wydano w sezonie 126 kąpeli borowinowych, a w roku 1867 już 2009. W tym roku wybudowano nowe łazienki mineralne murowane i urządzono w nich 13 łazienek już więcej postępowo dla kąpeli borowinowych. Gdy do roku 1879 napływ gości do Krynicy się zwiększa, a ilość kąpeli mineralnych przekracza 20.000, borowinowych zaś do 10.000 dochodzi, buduje rząd łazienki borowinowe, które w roku 1881 do publicznego oddaje użytku. Są to te same łazienki, które dziś w Krynicy widzimy. Między rokiem 1881 a rokiem 1901 rozwój Krynicy postępuje dosyć szybko, a ilość kąpeli borowinowych, wydanych w roku 1901, wynosi 18.378.

Torf tworzy się w zagłębieniach dolin i ich wcięciach, gdzie woda opadowa wskutek nieprzepuszczalności warstw nie ma swobodnego odpływu, zatem w miej-

scach bagnistych, wilgocią przejętych, ale tylko tam, gdzie dawniej była wielka ilość istot roślinnych, albo i dziś są warunki do bujnej wegetacji, tak, że na resztkach umierającej roślinności powstaje nowe roślinne życie i to powlarza się ciągle latami. Trawy i mech (*sphagnum*) miejsc bagnistych są znakomitami, tworzącymi torf, roślinami. Według stopnia zbutwienia istot roślinnych i przemiany chemicznej w pokładach torfu rozróżniamy trzy warstwy:

a) Cienką warstwę torfu darniowego czyli najmłodszego. b) Warstwę torfu włókniatego czyli właściwej borowiny, w której zbutwienie postąpiło dalej, a części roślinne uległy rozpadowi. c) Warstwę torfu smolnego, najgłębszą, prawie bez śladu budowy roślinnej.

Do wytwarzania pokładów borowiny potrzebne są zatem pewne warunki, a to: grunt wilgotny w miarę. a więc warstwy głębsze muszą być mało co przepuszczalne, nie może być wody za dużo i woda musi być stojąca; rozkład części roślinnych musi się odbywać powoli, a więc przy bardzo miernym przystępie powietrza i przy średniej cieplotie; zbyt wysoka lub niska cieplota nie sprzyja wytwarzaniu się borowiny.

Z tego wynika, że borowinę uważać można za masę części roślinnych, która uległa częściowo zbutwieniu, częściowo suchej destylacji. Przy butwieniu wytwarzają się istoty humusowe, przy suchej destylacji zaś węglowodory, kwasy organiczne, kwasy tłuszczowe, część zaś mała węgla roślinnego tworzy tlenek węgla (CO) lub kwas węglowy (CO₂) albo występuje jako wosk i żywica. W borowinie mamy sole kwasów organicznych, wapno, kwas krzemowy, siarkę, fosfor, żelazo, azot, siarkowodor. Niektóre torfy zawierają bardzo mało składników mineralnych; te nie mają znaczenia borowiny leczniczej.

Czemże więc jest właściwie borowina lecznicza? Jest ona także torfem, przesiąkniętym wodą mineralną. W takim torfie znajdujemy daleko większą ilość soli mineralnych rozpuszczalnych, wyższy ciężar gatunkowy, a jeżeli torf taki poddamy jeszcze zwietrzeniu przez dłuższy czas, to składniki jego pod wpływem powietrza, słońca i wody ulegają utlenieniu, torf zyskuje na ilości soli rozpuszczalnych, a z istot organicznych tworzą się substancje lotne. Taki torf mineralny ze względu na swe własności lecznicze nazywamy borowiną lekarską. Torf krynicki jest borowiną lekarską żelazistą.

Borowina krynicka zawiera według rozbioru, dokonanego przez Krzyżanowskiego, asystenta chemii w Uniwersytecie Jagiellońskim w roku 1881:

Składników w wodzie rozpuszczalnych 10.762%, z tego: Składników rozpuszczalnych organicznych 4.297%, składników rozpuszczalnych nieorganicznych 6.466%, Ciężar gatunkowy borowiny krynickiej wynosi 1.986 do 2.019.

W porównaniu z borowinami lekarskimi innych wybitnych zdrojowisk zawiera: Borowina krynicka na 1000 części 107,6 części rozpuszczalnych, borowina francensbadzka na 1000 części 35,2 części rozpuszczalnych, borowina elsterska na 1000 części 60,5 części rozpuszczalnych, borowina marienbadzka na 1000 części 37,3 części rozpuszczalnych.

W ostatnim lat dziesiątku bierze się borowinę do

HYGIENICZNE TUTKI „PRIMUS“

z wata preparowaną chemicznie „Optimus“, usuwającą istotnie nikotynę z dymu tytoniowego, wyrabiane z oryginalnej bibułki francuskiej „ABADIE“ i egipskiej, są dodatnim wyrazem wysiłku na polu higieny palenia.

Do nabycia w fabryce tutek „PRIMUS“

— Lwów, ulica Mickiewicza L. 2. —

kąpieli w Krynicy z następujących okolic: z Sychty, Żółkwi, Piszczelanki obok Tylicza i Muszynki. Wszystkie te pokłady borowiny są przesiąknięte szczawą żelazistą. Prawie wszędzie leży borowina powierzchniowo, czasem pokryta warstwą naniesionego piasku lub gliny. W borowinie krynickiej znajdują się resztki zbutwiałych gałęzi i pniaków.

We wszystkich miejscowościach sposób kopania borowiny jest jednaki. Po usunięciu powierzchniowej warstwy darniowej kopie się borowinę, składa na wózki, odwozi na miejsce i zsypuje w pryzmy 6 metrów długości, 1-20 m szerokie i 1 m wysokie, oczyściwszy wprzód borowinę z gałęzi i kamieni. W tym stanie pozostawia się ją przez rok bez nakrycia na powietrzu. Po roku zwozi się ją do zakładu i zsypuje w budynku krytym, umieszczonym tuż za łazienkami. Budynek ma powierzchnię 650 m². Zwózka odbywa się w jesieni, zimą i na wiosnę. Przed sezonem wzrusza się i przesiewa borowinę przez druciane siatki. Tak przesianą borowinę przewozi się w wagonikach o 2 m³ pojemności ze składu kolejką na strych do łazienek borowinowych, jako borowinę gotową do kąpieli. W ten sposób upływa prawie 2 lata od chwili kopania do chwili użycia borowiny do kąpieli. Przez przeciąg tego czasu ulega borowina zwiędnięciu, które potęguje jej właściwości lecznicze.

Lehmann np. twierdzi, że zwiędnięcie świeżej borowiny sprawia w niej powiększenie ciała rozpuszczalnych 7—10 razy i daje nam prawdziwie skuteczny leczniczy materiał do kąpieli.

Przyrządzanie kąpieli borowinowych odbywa się w Krynicy w łazienkach borowinowych. Te składają się: a) z kotłowni, b) oddziału, w którym robotnicy przygotowują w wannach borowinę i c) 27 łazienek.

Ad a) Kocioł parowy o ciśnieniu 3½ atmosfery dostarcza pary dla pompy, która pompuje wodę do zbiornika wody zimnej i do tegoż kotła parowego; para ta nareszcie służy do gotowania borowiny w kadziach.

Ad b) Oddział, w którym przygotowuje się kąpiele, czyli pracownia ma 3 piętra. Na najwyższe, t. j. na strych dowozi się kolejką gotową suchą borowinę ze składu. Tam znajdują się 4 leje, przez które wysypuje się borowinę do czterech kadzi, umieszczonych na niższym piętrze, w których borowina, zmieszana z wodą i parą, ogrzewa się prawie do wrzenia; tu wreszcie znajdują się jeszcze dwa leje dłuższe, sięgające do dolnego piętra, przez które sypie się suchą borowinę wprost do wanien. Na niższym piętrze jest umieszczony zbiornik żelazny o pojemności 52 m³ dla wody zimnej i 4 kadzie dębowe, każda o pojemności 0.69 m³, połączone rurami tak ze zbiornikiem wody zimnej, jak i z kotłem parowym. Z kadzi tych spływa borowina wrząca po odsunięciu zasuw, umieszczonej w dnie, przez blaszaną rurę do podstawionej wanny na najniższym piętrze. Najniżej mamy przestrzeń betonową o powierzchni 107 m², jest to miejsce przyrządzania kąpieli. Tu znajduje się zbiornik wody gorącej o pojemności 21.5 m³, który łączy się ze zbiornikiem wody zimnej i kotłem parowym. Oba zaś zbiorniki, to jest z wodą zimną i gorącą są połączone rurami z wannami w 27 łazienkach. Tu 80 cm nad podłogą znajdują się wyloty lejów, z tych dwa dla borowiny suchej z najwyższego piętra, a cztery dla borowiny wrzącej z kadzi, umieszczonych na środkowym piętrze. W krytym ganku, biegnącym z tyłu wzdłuż pracowni, znajdują się w podłodze dwa otwory, przez które zlewa się zużyta borowina z wanien do podstawionych wagoników o pojemności 2 m³ i wywozi się kolejką 160 m długą na miejsce przeznaczone na skład zużytej borowiny. Przy zlewach są krany wodociągowe, służące do opłukiwania wanien.

Ad c) Łazienek jest 27, z tego 6 I-szej klasy, 17 II-giej klasy i 4 III-ciej klasy. Każda łazienka ma dwie wanny dębowe lakierowane, umieszczone na żelaznych wózkach. W chwili, gdy jedna osoba się kąpie, w drugiej wannie przyrządza się kąpiel w pracowni na następną godzinę; wannę taką z przyrządzoną kąpielą wtacza się przez zewnętrzny oszklony betonowy korytarz do łazienki i ustawia obok

wanny, przeznaczonej dla kąpieli wodnej oczyszczającej. Kąpiel borowinową przyrządza się w następujący sposób: Wannę próżną podsuwa się pod wylot leja i napełnia się ją prawie do połowy borowiną suchą, potem zatacza się ją pod wylot leja jednej z czterech kadzi i dodaje się pewną ilość wrzącej borowiny. Robotnik miesza równocześnie drewnianą łopatką obie borowiny, a następnie wyrabia rękami dokładnie tak, aby kąpiel wszędzie jednolitą miała ciepłość; przez dodanie suchej zimnej lub wrzącej borowiny albo przez dolanie do wanny wody zimnej lub gorącej otrzymujemy żądaną gęstość i ciepłość kąpieli; w końcu robotnik przetrabia jeszcze raz kąpiel drucianą siatką w kształcie łopatki celem usunięcia z niej grubszych bryłek, dozorca zaś kąpieli i robotników (*Bademeister*) mierzy termometrem, czy kąpiel ma naznaczoną przez lekarza ciepłość, i taką wannę wtacza się do łazienki. Kąpiele przyrządza się rzadkie, półgęste i gęste, w miarę czego mie-

Krynica. — Pokłady borowinowe w Lutowiskach.

FABRYKA CUKRÓW i HERBATNIKÓW

Jana Höflingera we Lwowie, ulica Teatralna L. 8

załatwia zamówienia do miejsc kąpielowych odwrotną pocztą. — Cenniki gratis.

szanina składa się z 66—75% borowiny suchej, a 33 do 25% wrzacej. W kadziach miesza się borowinę suchą z wodą po połowie. Kąpiel wodną dla oczyszczenia robi kąpielowa w czasie trwania kąpeli borowinowej. Ilość użytej na jedną kąpiel borowiny wynosi przeciętnie 150—200 kilogramów.

Kąpiele borowinowe krynickie rzadko zalecamy, jako kąpiele pełne aż po szyję, najczęściej i najkorzystniej polecamy je, jako kąpiele półpełne do wysokości dołka podsercowego i niżej do pasa, stosujemy je, jako kąpiele częściowe na ręce i nogi. Wreszcie stosujemy borowinę ciepłą w postaci okładów na pojedyncze części ciała.

W Szwajcaryi polskiej.

Przez

Dra I. Tchórznickiego.

Podążamy drogą kamienistą wśród bardzo malowniczej okolicy z Ojcowa i Pieskowej Skąły do Krakowa, a że to sezon „przejezdny“, więc w hotelach, restauracjach, kościołach i na plantach rojno i gwarno.

Znajomych Warszawian co niemiara, do każdego uzdrowiska przybyło sporo ludzi, spodziewających się za swoje usługi zysków i dlatego u wód bardzo tanio nigdy być nie może; na to jest sezon, na to ludzie rzucają swoje zwykłe zajęcia, aby przyjezdnym służyć. Niech więc tylko będzie wygodnie i dobrze, a ceny unormuje konkurencja.

Drogą znaną podążamy do Krynicy i po drodze dowiadujemy się, że „wszystko jest, jak było“, tylko niema asanizacji racjonalnej. A uzdrowisko po dawnemu piękne, w łagodnych górach, po kamkach szmtrze Kryniczanka i niesie spływające z willi odpadki.

„Wszystko, jak było“ — więc co tu powtarzać wciąż to samo? Gremium lekarzy i zarząd wiedzą czego trzeba, lecz do urzeczywistnienia planów nie dość jednego roku, trzeba lat kilku usilnej pracy, trzeba trzystu tysięcy.

Rozmyślając nad przeszkodami, piętrzącymi się wokół, dążymy do ślicznej okolicy podgórskiej nową koleją do Rabki. Nic piękniejszego niema w wielu miejscowościach Szwajcaryi, także góry, świerki, ruczaje, polanki i aromat sosny, lecz willa przy willi, winnica przy winnicy, tam owoc mrówczej pracy całych poko-

leń — owoc inteligencji, zabiegów i sprytu; tu patryarchalna cisza, majestat Stwórcy, dziedziczność natury, zaledwie koza uciekająca gdzieniegdzie, lub góral, apatycznie patrzący na pociąg, poza tem pustka przez kilka stacyi.

Wreszcie Rabka! Oaza! punkcik cywilizacyjny; szykowny dyliżans mknie pod górę po wybornej szosie. Rano panorama prześliczna, na wzgórzach, otoczonych trzema górskimi rzeczkami, łagodne niebo, orzeźwiający powietrze sosnowych parków, dobrze zwirowane dróżki, sporo wygodnych willi, urządzonych miejscami z komfortem, zabawy i gry dla dzieci, trzech lekarzy, apteka, miła kapliczka i sympatyczny proboszcz, zdala widok Babiej Góry i przyjemne, nie męczące, wycieczki, zda się: „żyć, nie umierać“.

Wszystko to zawdzięcza się pracy i kosztom łożonym przez jednostkę, Dra Kadena.

Słabe strony: Pierwotne urządzenie źródeł i kąpeli oraz pierwotna asanizacja. Za to elektryczność oświetla ulice i wille, jeszcze drugie 200.000 koron, a upiększą się parki, stanie budynek kąpielowy, urządzona będzie asanizacja systemem przelewnym, i „Rabka“, jako ma-

jąca idealne warunki miejscowe i komunikacyjne, stać się może ulubionym miejscem pobytu dla tych, którzy potrzebują ciszy, kąpeli, spaceru po łagodnych spadkach i powietrza polan przedgórskich.

* * *

Cel główny wycieczki — to Zakopane.

Dwa tysiące korespondencyi napisanych do pism naszych i kilkakroć sto tysięcy osób znających Zakopane, zwalnia nas od opisu — byłoby to powtarzanie — a jednak co głowa to rozum.

Może tak się zdaje, lecz pozwalam sobie

twierdzić, że dwie trzecie chorych, którzy nie byli sami w Zakopanem, jadą tam dlatego, że miejscowość górska i słynna.

I cóż się dzieje?... Bawią tu ludzie zdrowi, choroby na płuca, na serce, na niedokrwiłość, na nerwy i zajmują stosunkowo wygodne wille; znaleźć tu można i pałac, i hotel, i pensjonat, i domek z ogródkiem, i chatkę w lesie; urządzić się *à la* hrabia lub *à la* pastuszek, dostać ostryg, bażantów i szampana w wykwintnych hotelach lub czarnego chleba lub koziego mleka w chacie górala. Można kupić jedwabiów lionskich, płótna wyborowego i drobiażdżków zakopańskich. Można bawić się wesołych kółkach dzień cały lub nudzić śmiertelnie.

Wszystkiego do wyboru, tylko... niema wewnę-

Krynica. — Skład borowiny.

WE LWOWIE najlepsza
kawa

**W KAWIARNI
WIEDENSKIEJ**

trzej komunikacji. Jak to rozumieć? Wszak kilkaset wózków krąży w różnych kierunkach, a klimatyka trzyma je w ryzie. Tak, ale te wózki są czasami bardzo niewygodne i szalenie drogie.

Przybysz dowiaduje się w dniu pierwszym, że musi zwiedzić Morskie Oko, Czarny staw, Pięć Stawów, Białe, Miedziane, Giewont, Rysy i t. d. Prąd pensjonatu lub towarzystwa go porywa, pobudza, zachęca, wstydzi i, chory czy zdrow, chudy czy tłusciuch, pędzi za innymi, dziś w dolinę Kościeliską i do Smoczej Groty, jutro na Karalińce, pojutrze na Czerwony Wierch i t. d. Wraca zziębnięty, zmęczony, nie zjadł w porę, deszcz go w górach zmoczył, to nie nie zraża, jutro to samo, wspaniałe szczyty gór, majestat natury, potęga Boga w Jego twórcach, a nadewszystko śliczne oczęta „słodkiej wdówki“ lub chożej „warszawianki“ wabią i nęcą. Chory czy zdrow, pędzi w dal, to trudno, tak być musi, na to Zakopane.

Tymczasem po kilku dniach takich wysiłków, serce miarowo bić przestaje, nasz zaimprovizowany góral dostaje krwotoku lub zapalenia płuc i leży w łóżku, wyzdrowieje, i znów to samo, a wynik — kilkanaście funtów precz, a często pogorszenie.

Wycieczki wśród lata są tak ponętne, że niepodobna ich sobie odmówić, lecz gdy już na to stworzone Zakopane, trzeba ułatwić te podróże: zbudować kolej hen na Morskie Oko i z centrum puścić kilka linii tramwaju, nagromadzić dużo koni, osłów, wygodnie osiodłanych, czy wreszcie lektyk. Gość w Zakopanem bez wycieczek obejść się nie może; dziś płaci on za wózki i powoziki bajeczne sumy, które do-

piero w bilansie pokuracym się okazują. — Zakopane wie, czego mu trzeba: wodociągów, kanalizacji i elektryczności, o co tak gorąco walczą lekarze zakopańscy.

Sanatorium zakopańskie Dra Dłuskiego — to wielki krok naprzód, pokaże ono i nauczy, jak trzeba leczyć, jak się opiekować chorymi i czego im dostarczyć.

Zakopane to stacja już nie europejska, lecz wszechświatowa; tam 10 uzdrowisk w różnych punktach prosperować może, tam mogą przybyć pacjenci z całego świata i znaleźć zadowolenie. Potrzeba jednak, ażeby każdy natychmiast po przybyciu udał się do miejscowego lekarza, który mu wskaże, co ma robić i w jakich granicach. A dwa razy tygodniowo ten lekarz powinien widzieć swojego pacjenta i dać mu przepisy.

Wszystko tak, jak było, tylko...

A jednak już sprawa rozpoczęta, już pierwsze lody przełamane, już utrwała się przekonanie, że przyjdzie czas, kiedy do naszych rodzimych źródeł podążą wszyscy dobrze myślący i miłujący swój kraj ludzie.

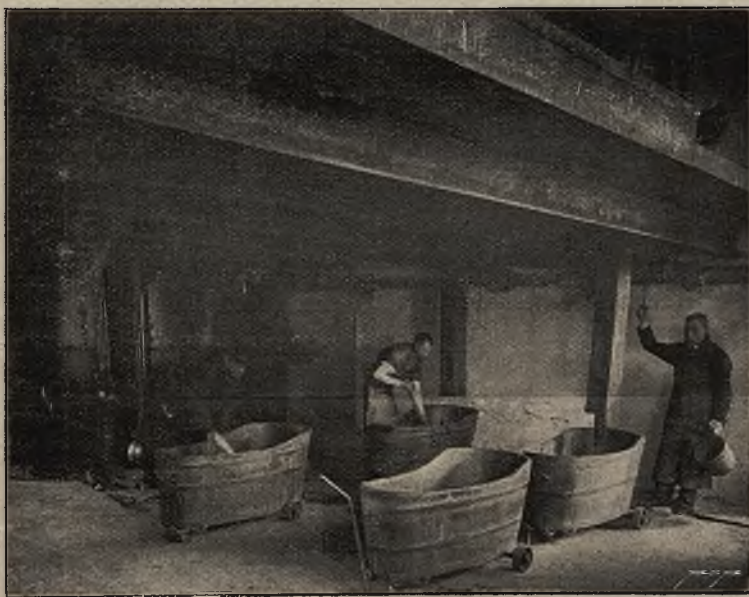
Do tego jednak nieco patriotycznych nawoływań w pismach, potrzeba doskonałości na każdym kroku i sporo czasu.

Nasuwają się tu pewne propozycje, i tak:

1) Każdy zakład leczniczy winien corocznie na swój koszt wysyłać dylegata-lekarsza za granicę, a to w celu oznajmienia się z urządzeniami; u źródeł odpowiednich.

2) Delegaci powinni zebrać się na naradę i ustanowić prawa ogólne, obowiązujące nasze źródła krajowe.

3) Obok każdego zdro-

Krynica. — Przyrządzanie kąpeli borowinowej.

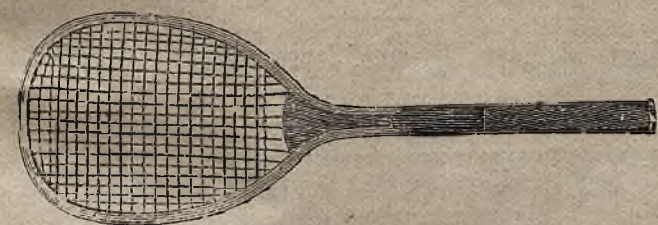
Kauczyński i Oberski

LWÓW, ul. Karola Ludwika L. 7. — FILIA: ulica Halicka L. 6.

Magazyn Zabawek

galanterii, — nowości, — artykułów modnych, gier sportowych,

LAWN-TENNISY w olbrzymim wyborze, — do wyboru 2.000 rakiet.

Ceny niezwykle niskie. — Towar znakomity. — Cenniki illustrowane gratis.

TAPETY

oraz fabrykę STOR i ŻALUZJI do okien wszelkich systemów, poleca

W. ADAMSKI

Sobieskiego 4

LWÓW

Wzory tapet i cenniki stor wysyła się opłatnie.

jowiska powinno powstać „kółko protektorów“, złożone z ludzi dobrej woli, miłujących kraj i ludzkość.

Na początek i to wystarczy.

Tak u Niemców, jak u Francuzów, Anglików i Szwedów, istnieją tysiące instytucji, które poznać trzeba, tysiące zwyczajów, które poznać trzeba, tysiące zalet narodowych, które przyswoić trzeba, ale przede wszystkim trzeba: „w domu, u siebie, na przestrzeni kilku łokci przed sobą i kilku za sobą, stosować przepisy o zdrowiu“.

Każda miejscowość lecznicza ma swoje specjalne właściwości, lecz wszystkie uzdrowiska winny mieć jedne cechy:

1) Pragnienie przyciągnięcia pacjentów.

2) Umiejętność zadowolenia ich wymagań.

3) Środki materyalne do wykonania koniecznych ulepszeń.

4) Sprężysty zarząd do utrzymania porządku i wywiązania się z obowiązków, wygłaszanych w reklamach.

5) Wreszcie prawa państwowe do wprowadzania ulepszeń, o które to prawa oddawna kołacze Dr. H. Dobrzycki.

Krynica. — Korytarz w łaźniach borowinowych.

Poza tem niech każda miejscowość zna rzeczywistą wartość darów natury, jakie posiada, i nie żąda więcej nad to, co otrzymać może; niech ją ożywia nadzieja, że ucziwa praca, doskonałość i stały, chociażby powolny, postęp ku lepszemu musi otrzymać swoją nagrodę.

Korespondencya.

Wisła, w sierpniu 1904.

Kto pragnie zażywać latem wywezasu, niezamąconego zgiełkiem, cechującym zazwyczaj liczną zwiedzane uzdrowiska, temu śmiało można polecić Wisłę, miejscowość położoną na Śląsku austriackim, nad rzeką Wisłą, wśród uroczych gór Beskidu zachodniego.

Od Ustronia, najbliższej stacji kolejowej, znajdującej się w odległości jednej mili od Wisły, prowadzi do tej pięknej miejscowości droga niezwykle malownicza.

Na miejscu znajdują się wille, w których można dostać pomieszczenie z całodziennym utrzymaniem, oraz hotel-pensjonat „Piast“, będący własnością artysty-malarza p.

SKŁAD KWIATÓW
oraz
GŁÓWNY SKŁAD NASION I ROŚLIN
M. JANKOWSKI

— poleca —
Bukiety ślubne, imieninowe, balowe
Lwów, Plac Bernardyński 2.

KOPERNICKI i SYN
OPTYCY i MECHANICY
we Lwowie, plac Halicki 1.

Zlecenia z prowincyi odwrotnie.

NOWO OTWORZONY

Hotel Polski

we Lwowie, ul. Sienkiewicza L. 11,

poleca pokoje z komfortem umeblowane
od 2 koron za dobę.

Meble i kompletne urządzenia do Hotelu, Wil i Zakładów kąpielowych dostarcza **najtaniej**

B. L. Kitschaes

we Lwowie, ulica Teatralna L. 22,
(Dom narodny). Skład mebli. — **Wyrób krajowy.**

Kąpiele z kwasu węglowego

zastępujące kąpiele w Nauheim, Kissingen itp., wyrabia

lwowska fabryka chemiczna

„TLEN“

Kąpiele te stosowane na ordynację i pod kontrolą lekarza, działają znakomicie w astmie, cierpieniach nerwowych, zapaleniach oskrzeli (bronchitis), rozedmie płuc, wadach serca itp., niemniej doskonały środek do pobudzania krążenia krwi. Skutek taki sam, jak po kuracji w zdrojowiskach zagranicznych, a koszt stokrotnie niższy. — Nabyć można w aptekach i żądać tylko z marką fabryki „Tlen“.

Zakład artystyczno-litograficzny

A. Przyszłaka

— we Lwowie, ulica Lindego L. 4 —

wykonywa:

Bilety wizytowe, Dyplomy, Zaproszenia, Karty ślubne.

Zamówienia z prowincyi

wykonywa w najkrótszym czasie.

Rzadka okazja

bajecznie taniego kupna książek.

Powieści francuskie zamiast po kor. 4-20, tylko po 1 kor. Mickiewicza dzieła kompl. opr. w 2 tomach tylko 2 k. Słowackiego dzieła zupełne wydanie, opr. w 2 tom. wyd. prof. Parylak, tylko k. 2-50

J. M. STAND

Antykwarnia i Księgarnia, Lwów, ulica Batorego L. 22.

Mydło kieszonkowe

Koperta zawiera 12 płatków. Można zawsze nosić przy sobie w pugilaresie. — Niesłychanie dogodne dla pp. Lekarzy i turystów. Kosztuje tylko 30 groszy.

Bogdana Hoffa, rodaka naszego, który nabył go wraz z przyległym gruntem od Niemca, uprzedzając w tem stowarzyszenie niemieckie p. n. *Beskiden-Verein*. Tym sposobem została zdobyta placówka, powstrzymująca rozpanoszenie się tutaj żywiołu hakastycznego.

I rzeczywiście, wszystkie wille są własnością Polaków, słyszy się dokoła mowę wyłącznie polską, co czyni pobyt w Wiśle tem przyjemniejszym.

Nie można też narzekać tutaj na brak ładnych spacerów i wycieczek. Widoki z gór Czantoryi, Kamiennej i innych są wspaniałe; szczególnie jednak interesująca jest wycieczka do miejsca, gdzie Czarna i Biała Wisetka łączą się w siostroznanym uścisku i zlewają w jedno łóżysko królowej rzek naszych. Idąc brzegiem Czarnej Wisetki, wśród wyniosłych gór, pokrytych lasami iglastymi, dochodzimy do Przysłopia, skąd roztacza się przepyszny widok na Tatry, a tuż obok na rozległą dolinę Wisły.

Wisła posiada wszelkie warunki po temu, ażeby stać się z czasem jedną z miejscowości klimatycznych, najbardziej przez Polaków odwiedzanych. Do przyspieszenia należytego

rozwoju tej uroczej miejscowości przyczyniłoby się niewątpliwie zawiązanie spółki, rozporządzającej poważnym kapitałem, któraby podjęła budowę licznych domów oraz schroniska dla turystów na Czantoryi, założenie zakładu wodoleczniczego, stworzenie ogniska wspólnych zebrań towarzyskich, uprzystępnienie wycieczek i t. d.

Nie można wątpić nawet, że spółka taka, odpowiednio zorganizowana, zrobiłaby tutaj dobry interes.

Liczba osób, przebywających w tym roku w Wiśle, w porównaniu z latami ubiegłymi, znacznie wzrosła. Prócz Juliana Ochorowicza i innych posiadaczy wili własnych, bawili tutaj czasowo lub bawią jeszcze pp. Dr. Henryk Dobrzycki, Dr. Kramsztyk z Warszawy, Dr. Maksymilian Hager z Zaborza, Dr. Stanisław Szurek z Krakowa, Dr. Włodzimierz Talko z Sosnowca, baronowa Heinzłowa z Łodzi, inżynier Eugeniusz Malisz z Wiednia, ks. prałat Józef Bielenin, dyrektor seminarjum nauczycielskiego w Krakowie i wielu innych osób z Królestwa, Galicyi i Śląska.

Krynica. — Wnętrze łazienki borowinowej.

Truskawiec

Willa Janina

pierwszorzędny pensjonat

budowany ogniochronnie, wśród parku, — naprzeciw łazienek, 30 obszernych pokoi, przeważnie z balkonami kuchnia domowa.

== Ceny przystępne. ==

Właścicielka:

Zenona JANOWSKA.

APTEKA

FORTUNATA GRALEWSKIEGO

W KRAKOWIE

ulica Szczepańska L. 1

poleca następujące wyroby własne:

Petrogen „Jahra“ wysmienity środek do konserwowania włosów, usuwa łupież i świąd z głowy, wzmacnia cebulki włosów i zapobiega wypadaniu. Cena flakonu Kor. 2 i Kor. 4.

„Jahra“ **Aromatyczna Kali Chloricum pasta do zębów**, znakomita pasta do pielęgnowania zębów, desinfekcyjna i konserwuje jamę ustną. Tuba 80 hal.

„Jahra“ **Antyseptyczna woda do ust**. Znakomita woda do utrzymania zdrowych zębów i do płukania ust. Flakon K. 1'20.

„Jahra“ **Wata Mentoformolowa**, wysmienity środek przy katarach nosa. Działa pewnie i szybko. Pudełko 40 hal.

MAGAZYN „AU BON MARCHE“

FILIPA EILEGO

w Krakowie, Rynek L. 14. — Telefon Nr. 119

poleca:

towary galanteryjne, jako to: Bronzy francuskie, Perfumy angielskie i francuskie, Wyroby skórzanego, Kufry do podróży, Pledy, Płaszcze gumowe itd. — Torby z przyrządami (necesery), Portmonetki, Cygaretek, Wizitierki itd.

KAPELUSZE angielskie, Przybory do polowania oraz wielki wybór **Bielizny** męskiej i **Krawatów** angielskich. **Rękawiczki** z firmy Deut Allcroft & Comp. w Londynie.

NAJŚWIEŻSZE NOWOŚCI z fabryk francuskich i angielskich w każdym sezonie.

Wielki wybór modnych Lasek i Parasoli.

Pierwszorzędne amerykańskie obuwie męskie

firmy

HATHAWAY, SOULE & HARRINGTON

Manufactures of Boots & Shoes

BOSTON U. S. A.

poleca w wielkim wyborze

Wyłączny Skład

FILIPA EILEGO

w Krakowie, Rynek 14.

Wiadomości bieżące.

Frekwencja w naszych zdrojowiskach:

Krynica	do 10 sierpnia osób	5498
Rymanów	„ 28 lipca „	1821
Truskawiec	„ 1 „ „	1113
Szczawnica	„ 8 sierpnia „	2851
Zakopane	„ 5 „ „	6327

Wiec gości w Krynicy odbył się dnia 12 b. m. pod przewodnictwem p. ks. prałata Pastora. Na wiecu poruszono ze strony gości potrzeby krynickie, które były już omawiane w naszym piśmie w artykule p. t. „Rozwój i potrzeby Krynicy“. To zwałnia nas od obowiązku podawania z wiecu obszerniejszego sprawozdania.

Na wiecu gości w Zakopanem poseł Rutowski przedstawił swój znany projekt w sprawie zniesienia komisji klimatycznej, a przekazania wszystkich jej czynności zarządowi gminnemu. Po długiej a ożywionej dyskusji oświadczono się za utrzymaniem komisji klimatycznej, przy równoczesnym jej zreorganizowaniu.

Z Pieskowej Skały donoszą: Młode, ale żywotne Towarzystwo „Pieskowa Skała“ święciło dnia 23-go Lipca uroczystość inauguracji zabaw na zamku, który opuszczony od lat wielu, nie gościł nikogo w murach swoich.

Po raz pierwszy wiec otwarły się podwoje zamkowe na przyjęcie licznej zastępy gości, a mury starej siedziby rozbrzmiewały dźwiękami walca, mazura i oberka.

W sali Zamkowej, pięknie udekorowanej i oświetlonej rzęsiście, o godz. 10-tej wieczorem zebrało się 150 osób, podejmowanych przez gospodynię balu panie: drową Józefową Zawadzką, Maryanową Karpusową, Lilę Skackowską, Henrykową Karpusową i Stefanię Kamińską, oraz gospodarzy pp.: dra Józefa Zawadzkiego, jako przedstawiciela

Towarzystwa, Henryka Karpusa, Mieczysława Bujalskiego, Romana Biedrzyckiego i Jaworskiego.

Zabawę rozpoczęto polonesem, który poprowadzili dr. Zawadzki z p. Maryą Nowicką, a za nimi sunęło 50 par tanecznych.

Na balu, oprócz całego Towarzystwa z Pieskowej Skały, zgromadziło się wiele osób z Olkusza, Krakowa, Ojcowa, Sosnowca, Kiele, i Warszawy z młodzieżą miejscową na czele, oraz licznym gronem politechników warszawskich, przybyłych właśnie na wycieczkę.

Między innymi obecni też byli: profesor Tołwiński, dr. Bronisław Chrostowski, dr. Łapiński, dr. Nowakowski z żoną z Warszawy, oraz profesor Kloss i dr. Bukowiecki z Olkusza.

Goście warszawscy byli uczestnikami wycieczki Towarzystwa higienicznego, która dnia 22-go lipca wyruszyła z Warszawy, a pomimo że należało do niej tylko 6 osób, udała się wybornie. Uczestnicy jej zwiedzili szczegółowo zamek i cały obszar Pieskowej Skały, Ojców, dolinę Prądnika od źródeł tego potoku i, zachwyceni zarówno powabami położenia jak i warunkami klimatycznymi Pieskowej Skały, odjechali z niej w niedzielę po południu.

Zdaniem lekarzy, Pieskowa Skała ma przed sobą przyszłość nie tylko jako letnisko, lecz jako stacya klimatyczna dzięki wzniesieniu swemu i zalesieniu.

W r. b. cały zamek zamieszkały już jest przez letników, przeważnie przybyłych z Warszawy. Przebywa w nim przeszło 20 rodzin, a z chwilą zupełnego doprowadzenia do porządku pomieści przeszło 100 osób.

Wypadek w Karlsbadzie. Bawiącą w Karlsbadzie rodzinę pp. Czyżewiczów z gubernii podolskiej spotkał przykry wypadek.

Oto, gdy udali się samochodem na przejażdżkę wspólną z drową Swidową z Mińska i p. Horwatem z gubernii

Apteka pod Gwiazdą

i Skład wód mineralnych krajowych, zagranicznych i sztucznych

Konstantego Wiszniewskiego

w Krakowie, przy ul. Floryańskiej. Tel. Nr. 31

poleca: Świeżą Krowiankę. Tabletki kaskarowe po 1 kor. Płyn na nagniotki własnego wyrobu, cena 50 hal. Piwo z ekstraktem słodowym, cena 60 hal. Wina lecznicze zagraniczne i własnego wyrobu. Koniak francuski firmy F. Courvoisier & Curiior freres. Malaga i Lacrima Christi.

Chrześcijański

SKŁAD MEBLI

Szczepana Łojka

przy ul. Szpitalnej L. 28 (róg ulicy św. Marka), obok hotelu Pollera

poleca Meble różnego gatunku od najtańszych do najdroższych, jako to: Urządzenia sypialni, jadalni, salonów etc.

Skład Luster i Mebli żelaznych po najtańszych cenach, oraz wyroby tapicerskie.

KOMISJA PRZEMISŁOWO LEKARSKA
Lp. 923.

Do
Wielmożnego Pana Stanisława Smugła
Fabryka dyktetycznej piszcy

„
Jarostawia

Na podstawie badań podjętych przez Komisyję przemysłowo lekarską, Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego a w szczególności na podstawie rozpraw chemicznych dokonywanych przez wielmożnego Pana Dra J. J. Lembergera, Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego na posiedzeniu w dniu 3. Lutego 1904 na wniosek Dr. Komisyji przemysłowo lekarskiej nastąpiło przyjęcie dyktetycznej piszcy w fabryce jarostawskiej jako przyboru dyktetycznego tak wrotem i tak doświadczenie uprzedzone i cenniejszym są one doboru swą, bardzo wiele podobnych wyrobów zagraniowych i z tego powodu zastępują na naszemu poleceniu.

Strakon dnia 13. Lutego 1904.

Prezes Towarzystwa Lek. Krak.: Dr. J. J. Lemberg

Przewodniczący Kom. pa. lek. Dr. J. J. Lemberg

Dr. J. J. Lemberg

Dr. J. J. Lemberg

Dr. J. J. Lemberg

wileńskiej, maszyna skrzyła niefortunnie w rów, uderzyła o kamień i siedzący w niej wypadli na ziemię, przyczem p. Czyżewiczowa tak nieszczęśliwie, że uległa złamaniu nogi w dwóch miejscach.

Reszta towarzystwa doznała tylko lekkich potłuczeń.

Wypadek wywarł przykre wrażenie wśród kolonii polskiej w Karlsbadzie, gdzie pp. Czyżewiczowie cieszą się powszechną sympatją.

Niesforny samochód jest własnością pp. Czyżewiczów, którzy przybyli nim do Karlsbadu. Takich samochodów przybyło tam kilka, a z nich cztery należą do Polaków. Snadź pod względem kultu samochodowego nie ustępujemy zagranicy, przynajmniej w podróżowaniu do wód.

Letniska warszawskie. *Goniec* pomieszcza taką humorystyczną ocenę letnisk pod Warszawą: „Nader dziwne dzisiaj mamy z letnich mieszkań telegramy: W Tłuszczu, który brzmi tak cudnie, z kurzu wszelki letnik chudnie; brzmi Miłosna *amoroso*, lecz tam kłótnie wrą, o zgrozo! W Mrozach tak ci jest gorąco, aż się w głowie myśli mącą; w Wielkich

Dębach — los żałosny! wyrabano wszystkie sosny, więc z przyczyny braku cienia, białły się w murzyna zmienia; masz na Czystem brudu krocie, pył i błotko stąd lgną do cię. I jedynie na wieś Brudno byłoby narzekać trudno, bo wieczorną porą mglistą, drab obedrze cię na czysto!

Kąpiele japońskie. Jeden z korespondentów *Gil Blas*a donosi, że Japończycy posiadają miejscowości kąpielowe, urządzone zupełnie według wzorów europejskich. Są kąpiele modne i drogie, niby Biarritz lub Ostenda, są i tańsze, skromniejsze, niby

Copoty lub Hayst. W krajnie mikada znajdują się także miejscowości kuracyjne, urządzone w stylu japońskim. Niema tam w hotelach wspólnego *table d'hôte*, lecz każdy pacjent jada w swoim pokoju, a pokarmy składają się przeważnie z potraw ryżowych. W takich kąpielach można żyć za bezcen. Nieraz widzi się biedaków, którzy na małym wózku przywożą tu swoje manatki i prowianty, a wynajmują sobie jakiś kąt do spania i gotowania ryżu za 5 kop. dziennie.

Z kąpeli japońskich najwięcej słyną źródła Kuzateu, które są pono bardzo skuteczne na reumatyzm i podagrę. Woda

Maryówka pod Lwowem. — Ordynacyjny pokój Dra Zakrzewskiego.

RAUSMANN

E. Rausmann

Lwów
Pasaż Rausmanna 6

Składy fabryczne i biura dla wszelkich urządzeń elektrycznych.

Światło, Telefony, Gromochrony, Dzwonki etc.

Maszyny do pisania
Adler i przybory

WAŻNE dla LETNIKÓW!

REWOLWERY DLA WŁASNEJ OBRONY DO DOZWOLONEGO UŻYTKU. FLOBERTY, SZTÉCZYKI, EXPRESSY, DRYLLINGI LANCASTRÓWKI z KRUPPALUFAMI I WSZELKIE PRZYBORY MYŚLIWSKIE
POLECA PRACOWNIA RUSZNIKARSKA
Bolesława JANKOWSKIEGO
LWÓW @zarnieckiego 1.2.

Dla Pań!

Najlepszym środkiem do pielęgnowania włosów jest rozumnie pojęta **hygiena t. j. czystość głowy**. Włosy utrzymane czysto i szczotkowane codziennie nie wypadają — a więc należy je dwa razy w miesiącu zmyć gąbką, zmaczaną w „Schampooing Petrole“, gdyż tylko wtedy szybko wysychają, nie płaczą się i nie kruszeją. — Jeżeli przytem każda z Pań co drugi dzień spruszy włosy proszkiem „Bezbarwnym“ i wyszczotkuje starannie, nabiorą połysku, będą pulchne a więc dobre do uczesania i odłuszczone. — Środek ten prosty i tani poleca

R. WISKIDA

Salon fryzjerski — Kraków, plac Maryacki.

Nowość: „HENNOLINA“ barwi włosy siwe i uzdrowia.

Prospekta na żądanie.

Pierwsza galic. Fabryka

Wiktora Sedlaczka

WE LWOWIE, plac Kapitulny L. 3

Specjalność!

Chustki do nosa.

poleca **WSZELKĄ BIELIZNĘ** męską, damską i dla dzieci, wyłącznie własnego wyrobu. — Bielizną dla **TURYSTÓW** i frykotowa męską i damską.

ZAWODOWE BIURO W SPRAWACH OGRODOWYCH

W. BIELSKI

we Lwowie, Hotel Victoria, ul. Hetmańska 8

wysyła codziennie świeże jarzyny i owoce po cenach targowych.

KAROL GAJEWSKI

Lwów, ulica Sykstuska L. 31.

Skład zegarów ściennych i zegarków kieszonkowych złotych i srebrnych, z fabryk genewskich Langin, Omega, Roskopf, Patent itp.

Nowość! Zegary pendułowe przerabiam z dodaniem aparatu **Gongpeder**, który wydaje głos równy zegarowi wieżowemu. Reperacje jakoteż za nowe zegary dwuletnia gwarancja.

wytryskająca ma temperaturę 51 stopni, a lubo po skierowaniu jej do basenów temperatura spada o 3 stopnie; trzeba jednak mieć sporo odwagi, aby w takim warze się kąpać. To też kąpaniu towarzyszą różne ceremonie. Gdy godzina kąpeli się zbliża, odzywa się muzyka rogów, zwołująca pacjentów, których w grupach po 10—20 wprowadzają do łaźni. Dla przeciwdziałania kongestjom i paraliżom, oblewa im się przedewszystkiem głowę wodą gorącą, poczem pod dozorem „kąpielowego” schodzą pacjenci do basenu. Gdy już wszyscy zanurzyli się w wodzie, kąpielowy intonuje pieśń, której refren wszyscy chórem powtarzają. Podczas śpiewania kąpielowy od czasu do czasu zwiastuje, ile minut jeszcze trzeba pozostać w kąpeli. Nagle krzyczy: Koniec! — i wszyscy wyskakują na gwałt z basenów gorących.

Słynne są także kąpiele parowe w Konawamura, gdzie parę wytwarzają źródła o niezmiernie wysokiej temperaturze. A na szczególną uwagę zasługuje miejscowość Jumoto, po-

siadająca wodę z dużą zawartością żelaza, wydzielającą szlam żółty. Japończycy zanurzają w tej wodzie materye bawełniane, które po kilku minutach kąpeli nabierają żółtawego połysku. Materye te suszy się następnie i sprzedaje na pasy dla dzieci lub ubranie dla dorosłych. Mają one posiadać cudowne właściwości lecznicze.

Pieskowa Skała. Nowo zawiązane Towarzystwo firmowo-komandytowe „Zamek Pieskowa Skała” wzięło się bardzo energicznie do eksploatacji letniska.

Już przy samym wjeździe pod górę do zamku poprawiono drogę i wysadzono szpalerem młodych jodełek, postawiano tu i owdzie ławeczki, uporządkowano dziedzińce i ogródki.

Mieszkania w zamku zostały gruntownie odświeżone, umebrowanie dokończono; dla wygody letników postawiono się o *table d'hôte* w sali jadalnej w zamku; salę ba-

Truskawiec. — Zdrój „Naftusia”.

Truskawiec. — Pawilon inhalacyjny.

JÓZEF GORECKI

FABRYKA SIATEK, MEBLI, KONSTRUKCYI
ŻELAZN. I WYROBÓW ORNAMENT. KUTYCH

KRAKÓW, UL. ŚW. WAWRZYŃCA 26

Telefon Nr. 277.

Magazyn: Rynek gł. L. 6, I. p. (Szara kamienica)

wykonuje wszelkie roboty ornamentalne kute, konstrukcyjne, budowlane i plecionki z drutu, drutowe kraty do ogrodzenia ogrodów, lasów, podworców, zwierzyńców itp. Siatki do przesypywania piasku i ochronne do okien. Łózka żelazne zwykłe i angielskie z materacami sprężynowymi oraz wkłady sprężynowe do łóżek drewnianych. Ceny przystępne kosztorysowe. Termin ściśle zachowany.

Adres telegramów: Józef Gorecki. Telefon Nr. 277.

Cenniki na żądanie darmo i oplatnie.

Apteka „pod Złotą Głową” M. PRONIA

w Krakowie, Rynek główny L. 13

— poleca —

Epilatoire płyn do usuwania włosów

Odol znakomita woda do ust;

Mydło czeremchowe najdelikatniejsze mydło toaletowe;

Esencya łopianowa przeciw wypadaniu włosów.

WINA LECZNICZE I KONIAK
Wody i Sole mineralne.

L. TOMASZKIEWICZ, optyk w Krakowie
przy ul. Floryańskiej 2, hotel Drezdeński. Telefon 309.

Poleca:

okulary, cwikiery,
lornetki, barometry,
termometry, urządzenia
dzwonki elektr., tele-
fony, gromochrony, po
cenach umiarkowanych

Firma odznaczona złotym medalem i krzyżem honor. na Wystawie paryskiej
Specjalny Magazyn Nowości konfekcyj dla Pań

LWÓW, plac Kapitulny 3, naprzeciw kościoła katedralnego, wprost pomnika Pana Jezusa,

poleca na wyjazd do Zdrojowisk w wielkim wyborze: Żakiety, Raglany, Haweloki, Płaszcze, Zarzutki demi i gumowe, prochowe, kostiumy i osobne spodnie do bluzek. — Ceny wprost zachęcające, niskie.

Uwaga: Na sezon zimowy zawsze zaopatrzonej Magazyn w bogaty zapas FUTER gotowych — równocześnie przyjmuje zamówienia na takowe.

ADOLF CZOPP

lową również w tym roku przygotowano i odpowiednio umeblowano; w kaplicy zamkowej odprawia się codziennie nabożeństwo; nie zapomniano również o rozrywkach, wycieczkach i t. d.

Słowem, Towarzystwo stara się, ażeby letnicy pod każdym względem byli zadowoleni.

Z Lubienia piszą: W chwili, kiedy coraz to częściej odzywają się skargi na to lub owo zdrojowisko, że nie idąc za postępem czasu, zaniedbuje u siebie to lub owo, miło jest spojrzeć na Lubień, który doprawdy w dwóch latach odrodził się z popiołów. W tym krótkim czasie uczyniono tu bardzo wiele, tak dla wygod i komfortu, jakoteż dla podniesienia wartości leczniczej zakładu. To też publiczność dała w tym roku najlepszy dowód swego uznania, przyjeżdżając tłumnie do Lubienia. Tak wielkiego zjazdu, a to szczególnie lepszego towarzysztwa nie było jeszcze w Lubienia. Hasło rzucone „popierajmy przemysł krajowy“ wydaje świetne rezultaty, gdyż nareszcie zrozumielśmy, że w pierwszym

urzędzie tylko na nas samych ciąży obowiązek popierania tego, co krajowe.

Krakowskie kolonie wakacyjne. Wieczorem 30 lipca powróciła do Krakowa po kilkutygodniowym pobycie pierwsza partya dzieci z kolonii wakacyjnej w Kochanowie. Działwa wygląda czerstwo i zdrowo. Dnia następnego odjechała do Kochanowa druga partya dzieci.

O Gräfenbergu, tak licznie odwiedzanym przez polską publiczność, pisze korespondent *Słowa Polskiego* p. W. D.:

„Prócz ślicznego położenia Gräfenberg w niczem nie przewyższa naszych zdrojowisk, owszem pod wieloma względami stoi od nich o wiele niżej.

Mieszkania urządzone prymitywnie, stosunkowo dość drogie; procedury hydropatyczne wykonywane są po domach bez wszelkiego nadzoru lekarskiego przez ludzi, którzy dbają tylko o sule napiwki, a kto wie, czy ukwalifikowanych do wykonywania procedur. Wikt niżej krytyki; biada temu kto zapada na żołądek.

[Prócz lichej muzyki zakładowej, która przez

Krynica. — Teatr.

DOSTAWCA
c. k. kolei
państwowych

G. Schapira i Syn

LWÓW,
ulica Sykstuska L. 10.

Pierwszy i najstarszy w kraju
w r. 1847 założony

Zakład artystycznych wyrobów metalowych
tablic, sztyldów i liter, herbów, medali, ornamentów budowlanych itp., z wszelkiego rodzaju metalu lane.

Wyrób tablic szlancowych. — Wyrób sztyldów i napisów na szkle, blasze, drzewie itp. malowanych. — Zakład rytowniczy. Wyrób stampil i pieczęci metalowych i kauczkowych, marek pieczętkowych, numeratorów, stampil z datami. Ceg do plombowania, plomb ołowianych itp. Wyrób witraży, oszkleń artystycznych i szyb trawionych.

Cały rok otwarte

SANATORYUM

z jedyną postępową wodolecznią

Dra KOŁĄCZKOWSKIEGO

W SZCZAWNICY.

Urządzenia nowoczesne postępowe dla hydroterapii z pomocą wody źródlanej, elektryczności, masażu itp.

Łazienki mineralne, jedyne do kąpieli żelazistych, igliwowych, gazowych itp. przy zdroju Szymona na Miedziusiu.

Pensjonat lekarski jedyny we własnym zarządzie i z wszelką opieką nawet dla nieletnich osób. Kuchnia wykwintna zdrowa, wina naturalne doborowe, ceny umiarkowane od 8 koron i wyżej.

Hotel „Marta“ dla przejezdnych i kilka will dobrze urządzonych o widnych pokojach, z dobrą pościelą, piec kafflowe. Nadto rozległy park połączony z lasem na Hulinie ścieżkami dogodnymi. Koło zabaw dla krokieta itp.

Ciężko chorych, obłąkanych i gruźliczych zakład nie przyjmuje.

Uwaga. Przed wyjazdem do Szczawnicy zaleca się upewnić, aby nie doznać zawodu lub nie polegać na fałszywych wskazówkach stręczycieli (woźniców itp.), udać się o wyjaśnienie pod adresem:

Dr. Kołaczkowski w Szczawnicy.

ZYGMUNT SIEMEK

Magazyn ubiorów męskich

z początkiem b. r. zaprowadził na sposób zagraniczny **dwuletni abonament**, dający możliwość każdemu zaopatrzenia się w bogatą garderobę pod nader przystępnymi warunkami.

Prospekty darmo i opłatnie.

w Krakowie, — przy ulicy Floryańskiej L. 25, I-sze piętro, zawiadamia W. Panów, że posiada wielki wybór materiałów francuskich i angielskich na każdą porę roku. — Równocześnie ma zaszczyt donieść interesowanemu, iż

kilka godzin dziennie koncertuje, niema żadnej innej rozrywki. Natomiast na każdym kroku niemożliwy wyzysk, arogancja służby, brak wszelkich wygod, uniemożliwiają wprost uzyskanie jakichś rezultatów kuracji.

Sądzę, że kto zna nasze zdrojowiska, jak Krynica, Szczawnica, Rymanów i inne, nie powinien tutaj przyjeżdżać.

Bawiącemu tutaj kuracyuszowi nasuwa się mimowoli na myśl dwuwiersz: „Cudze chwalicie, swego nie znacie...”

Obrona krajowych wód mineralnych. Centralny Związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego odniósł się do wszystkich Izb i Towarzystw lekarskich z przedstawieniem, aby lekarze zalecali pacjentom tylko polskie wody mineralne. Wygotowano też spis wód krajowych, które skutecznie mogą zastąpić zagraniczne.

Krynica. — Łazienki mineralne.

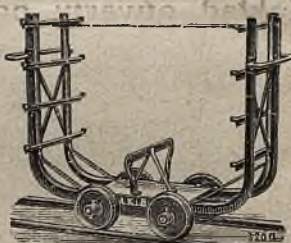
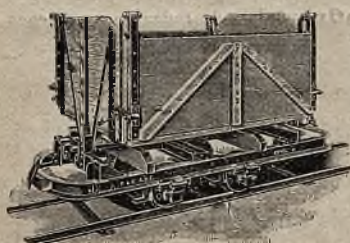
Kolejki wąskotorowe

polowe, leśne i dla celów przemysłowych, buduje — do-
starcza firma

Roessemann i Kühnemann
(oddział dla kolejek wąskotorowych Artura Koppela).

Reprezentant **Juliusz Weiss**

Lwów, Chorążczyzna L. 47 — (Dom naftowy).

Przeszło lat pięćdziesiąt oznaczał

SINGER

niezaprzeczenie

najwyższy stopień doskonałości

także i między familijnymi maszynami do szycia.

Singera maszyny do szycia otrzymać można tylko w naszych własnych sklepach znajdujących się we wszystkich miejscowościach, a zawsze zobaczyć można w sklepach Singera wiele, co wszystkie panie interesuje; wszystko jedno, czy zamierzają kupić maszynę, czy też nie, odwiedźmy ich są nam każdego czasu przyjemne.

Lwów, Sykstuska 6.

Singer Tow. Akc. maszyn do szycia.

Ważne dla letników!

A. KONIEWICZ, Lwów, Akademicka 5

zwanych leżaków parcianych i szezlagów, poleca w olbrzymim wyborze po bajecznie tanich cenach.

UWAGA. Od 1-go lipca b. r. przenoszę moją fabrykę i magazyny na ulicę Batorego L. 12.

WAŻNE! Krzesła do leżenia płótnem szpanowane w cenie koron 7 wysyłam odwrotnie.

Fabryka WŁÓZKÓW dla dzieci,
mebli bambusowych, mebli ogrodowych, krzeseł składanych tak

Alojzy Hübner

Lwów Runak I 20

poleca do odświeżania i konserwowania letnich bucików „Creme“ do skór w kolorach: żółtym orange, bezbarwnym, czarnym i brązowym. **MYDŁO** do żółtych skór, francuskie i angielskie. — **LAKIERY** do skór kolorowe i czarne. **LAKIER** do nadania połysku bucikom. **GLAZURĘ** do bucików dla turystów żółtą, orange i brązową: „Royal Lutetian“ Cream, „Meltonian“ Cream, „Paryski Cream“, „Erinol“ Cream, „Rycerol“ Apertura na obuwie, „Nigger Blacking“, „Nubian Blacking“, „Matador Polish“. **WASELINĘ** do konserwowania wszelkich gatunków skór. **Najlepszą APRETURĘ**

J. NEUMANN Lwów, ul. Sykstuska L. 13 RYTOWNIK

wykonuje wszelkie grawury na złocie, srebrze i wszelkich metalach.

Wyrób Stampil i pieczęci metalowych i kauczukowych, Obcegi do plomb, Numeratory i Marki pieczętkowe, Drukarnie „PERFEKT“ i farby do stampil.

Meran & Willa „Stefania“

ZAKŁAD LECZNICZY i PENSYONAT

Dra Bindera

dla rekonwalescentów nerwowych i wewnętrznie chorych z wykluczeniem gruźlicy płuc.

Wspaniałe położenie, urządzenie ostatni wyraz komfortu i higieny, kuchnia dyetetyczna.

— Zakład leczniczy rozporządza wszelkimi —
— środkami fizyko-leczniczymi. —

Ceny stosunkowo bardzo niskie, zwłaszcza w miesiącach jesiennych odpowiadających co do klimatu naszym miesiącom letnim w górach.

Zakład otwarty od dnia 10-go września.

Prospekty wysyła opłatnie

Dr. Binder.

ROWERY nowe i używane

z motorem „REPUBLIC“

wszelkie przybory dla kolarzy, warsztat reparacyjny i Lawn-Tennis poleca najtaniej

W. ŁUKASIEWICZ, Lwów, ul. Akademicka L. 26.

Prospekty bezpłatnie.

Umarł dawno Singer! pozostał tylko jego system, który został znacznie ulepszonym przez fabrykantów wyrabiających lepsze i gorsze maszyny do szycia. W Europie istnieje 80 fabryk, z których wybrałem kilka najlepszych jak: Pfaff, Biesolt, Locke itd. i dostałem zastępstwo na całą Galicyę. Sprawdzam maszyny pełnymi wagonami. Dobre fabryki umieszczają własną firmę na maszynach, zaś liście pokrywają swoją tandetę szumnym napisem Singer. 20 maszyn obrączkowych i Central-Bobbin jest zawsze na składzie do wyboru. **Pierwszy w kraju skład maszyn do szycia i warsztat reparacyj.**

Proszę żądać cenników. Lwów, hotel Żorża Józef Iwanicki mechanik i specjalista

PENSYONAT Leona i A. B. STĘPOWSKICH

dla niemych, głuchoniemych i niedołącznych dzieci, usuwa wszelkie wady w mowie.

→! 18-letnia praktyka. — Metoda własna. ←

Kraków, ulica Długa L. 13, II. piętro.

„Pension Exquisite“

Pokoje z całem utrzymaniem na stałe i dla przejezdnych. Również Panie wyjeżdżające do kąpiel, mogą zostać dzieci pod bardzo dobrą opieką.

Lwów, Chorążczyzna L. 19, II. p., III. schody.

Konserwy z jarzyn i owoców WOJCIECHA Odrowąż SYPNIEWSKIEGO

Machnów, poczta: Lubyca Królewska,

jedynego w kraju specjalisty fabrykacyi konserw, który zorganizował fabrykę w Lubiczu Królewskiej i kierował nią od początku jej istnienia przez lat dziesięć.

Groszek zielony, fasolka, kalafior, kalarepa, grzybki, pomidory itp. Kompoty i marmolady. — Cenniki na żądanie.

WILHELM SKNURZYL

LWÓW, RYNEK L. 9

PRACOWNIA ARTYSTYCZ. - BRONZOWNICZA

pędzona motorem elektrycznym

WYRABIA: MONSTRANCYE, KIELICHY, PAJAKI, KANDELABRY, KRZYŻE i RÓŻNE WYROBY GALANTERYJNE jak KARNISZE MOŚIŻNE, LAMPY, LICHTARZE i t. p.

Droguerya Szczęsnego Traunfellnera

we Lwowie, Rynek 10.

Główny i jedyny skład PUDRU Księżnej Miluchny po 50 hal., 1 i 2 koron.

Pastyłki z ziół tatrzańskich, niezawodne przeciw kaszlowi i chrypce 1 K. — **Krem Odalisek** usuwa bezpowrotnie piegę i przysze, cena 1 K. 50 hal. — **Zosin** woda odmładzająca, powraca siwym włosom naturalny kolor, 1 K. — **Humulin** usuwa łupież i wzmacnia porost włosów, 1 K. 50 hal.

✧ KRYNICA ✧

Z. WRZEŚNIEWSKI

vis-à-vis źródła

poleca po cenach niskich i w każdym sezonie jednakowych

Towary galanteryjne i modne, Biżuterię złotą, srebrną i francuską,

Wyłączny skład znanych z dobroci

RĘKAWICZEK „DIANA“

Wielki wybór

Perfum i Mydeł francuskich i angielskich.

Prawdziwa Woda kolońska.

Wystawa nowości galanteryjnych.

Wstęp wolny i dla osób, nie mających zamiaru kupować.

Ruble przyjmuje po kursie dziennym.

MASARNIA

poleca

Franciszka Ichniowskiego

we Lwowie, ul. Batorego L. 4, obok Wgo Soleckiego

SZYNKI

uznane ogólnie za najlepsze w smaku

oraz wszelkie inne wędliny niezrównanej dobroci, — również wielki zapas smalcu i słoniny.

Zamówienia skutecznie odwrotnie.

Specjalista na przepukliny, wynalazca c. k. patentowanych bandaży, ozdobiony dyplomem honorow. Societe Hygienique w Padwie

M. Freilich

Lwów, Gródecka L. 35.

M. Freilich przynosi radykalną i pewną pomoc przy najcięższych zastarzałych rupturach wszelkiego rodzaju, tak u panów, jak i u dzieci, z gwarancją kompletnego wyleczenia bez operacji i lekarstw, naturalną metodą przy skutecznym zastosowaniu patentowanych swoich bandaży, wskutek czego każdy, nawet śmiertelnie chory pacjent od śmierci prawie bywa uratowany, co wiele świadectw i listów dziękczynnych od osób tu zamieszkałych tak samo z krajów obcych uwierzytelnia. — Bandaże muszą cierpiącemu przezemnie być założone, jakoteż pouczam w zakładaniu tychże. Koniecznem jest zjawienie się osobiste, gdyż listownie nie leczę.

WP. M. Freilich, c. k. uprzyw. bandażysta we Lwowie, ul. Gródecka 35.

Niniejszem zasylam Panu moje uznanie i serdeczne podziękowanie za uratowanie mi życia. — Nawiedzony od lat 33 przepukliną w tak wielkim stopniu, iż żaden z lekarzy operować mnie nie chciał, dostałem się przypadkowo do Pana, który mnie swoją szczęśliwą ręką w asystencji dwóch lekarzy i swego syna, wyratował z największego nieszczęścia, a po założeniu mi specjalnego bandażu jego wynalazku, mogłem drugiego dnia pójść piechotą do domu. Dlatego też polecam każdemu cierpiącemu na przepuklinę, aby się operować nie dawał, tylko szukał radykalnej pomocy u **P. M. Freilicha we Lwowie, ul. Gródecka 35**, który jest aniołem stróżem ludzkości.

Ks. A. J. Kosiński, proboszcz w Horodence koło Kołomyi.

NOWY WYNALAZEK

IBIS

pochłaniający wszelki proch przy zamykaniu podłóg zwykłych jak i zapuszczanych. Pakiet 5 klg. 2 kor. Główny i jedyny skład na Galicyę

w drogueryi **SZCZĘŚNEGO TRAUNFELLNERA**, Lwów, Rynek 10.

WE LWOWIE

Ferdynand Güttler

ulica Halicka L. 20, — plac Halicki L. 3
poleca najtaniej

BLUZKI — HALKI — GORSETY

Pończochy saskie,

Gorsety w najmodniejszych fasonach,

PASKI,

Wachlarze z piór strusich i fantazyjne.

Słynne ze swej dobroci

Rękawiczki „DIANA“.

Koncesyonowany Zakład

SPRZEDAŻY I KUPNA

H. Telesznickiej

w Krakowie, ulica Szewska L. 10, 1-sze piętro
dom Wgo Okonia

poleca: kompletne urządzenia Salonów, Jadalń, i Sypialń, Fortepiany, Pianina, Makaty, Obrazy, Mahonie, Serwisy srebrne i z chińskiego srebra, Biżuterię, Porcelanę, Lampy, pojedyncze sprzęty, Garderobę męską i damską.

Powyższe przedmioty przyjmuje się w komis.

Jakób Kahane

dostawca dla c. k. urzęd. państw.

Lwów, — ulica Sykstuska L. 12

poleca rowery „Styria-Puch“, „Mars“ i inne, jakoteż wszelkie przybory kolarskie, również „Gramophony“ własnego wyrobu i zagraniczne po cenach najprzystępniejszych.

Na składzie zawsze wielki wybór najnowszych płyt. — Cenniki na żądanie, zlecenia z prowincyi odwrotną pocztą.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szan. moich Gości, że już otrzymałem najnowsze materye angielskie i francuskie na sezon wiosenny i letni

polecam się łaskawym względem.

KAROL MATLAS

KRAWIEC MĘSKI

przedtem K. Kropiowski i K. Matlas

Lwów, ul. Teatralna 5.

HOTEL POLLERA

W KRAKOWIE

vis-à-vis Teatru miejskiego, w bliskości dworca i plant.

Odnowiony z komfortem, z korytarzami ogrzewanymi.

Pokoje począwszy od 2 koron.

Łazienki do użytku Szanownych Gości.

Pokoje dla przejezdnych chorych na parterze.

Zmiana lokalu.

Józef Komorowski

zegarmistrz

we Lwowie, ul. Akademicka L. 5,

od 1 lipca Pasaż Mikolascha.

Poleca Skład Zegarów i zegarków gennewskich. — Reperacye pod gwarancją skuteczniarn odwrotnie.

Reim i Spółka

KRAKÓW, Rynek 37, Linia A-B,
polecają:

LAWN-TENNIS, Krokiety, Kule i Kręgle. — Hamaki, Piłki gumowe, Piłki nożne.
Huśtawki ogrodowe, Przyrządy gimnastyczne. — Przybory do rybołówstwa.
Necesery, Flaszki i Kubki do podróży, Wanny i Miednice gumowe, Gąbki,
Pantofelki, Kapelusze do kąpieli. LAKIERY, KREMY i PASTY do bucików.
Środki do czyszczenia plam. LAKIERY na kapelusze.
PERFUMY, MYDŁA, PUDRY z pierwszorzędných fabryk. — Wody kolońskie,
Wody toaletowe, Środki kosmetyczne, Szczotki, Grzebień i Lusterka.
Nowe cenniki na żądanie darmo i opłatnie.

PENSYONAT LECZNICZY DLA DZIECI

JULII BENONI DOBROWOLSKIEJ

W ZAKOPANEM

Jagiellońska w. „NIECZUJA“

otwarty cały rok.

== W RABCE ==

willa „STARA KOLONIA“

otwarty na sezon letni.

Bolesław Mikuliński, krawiec męski

dostawca uniformów dla PP. Urzędników c. k. kolei państwowej,
poleca P. T. Publiczności swój

Magazyn i Pracownię Sukien męskich
we Lwowie, ul. Batorego L. 12.

Na każdą porę roku otrzymuje wielki wybór materii z pierwszo-
rzędnych fabryk. Wykonuje wszelkie suknie jak najstaranniej podług
najnowszej mody, po cenie umiarkowanej.

Bogumił Pirkel

OPTYK i MECHANIK

Lwów, Akademicka 6.

Wszelkie okulary i cwikiery wykonuje
ściśle podług recept WP. Dr. Okulistów.

KRYNICA

Zarząd świeżo przez nowonabywcę odnowionego i z wszel-
kim komfortem urządzonego

Hotel-Pension Karolówka

zawiadamia Szanowną Publiczność,

że ma zawsze pokoje dla przejezdnych gości od
2 koron za dobę oraz, że w czasie od 15 maja
do 30 czerwca i począwszy od 1 września, ceny
dla pensjonariuszów są o 25% niższe.

Fortepian, wypożyczalnia książek i gry fowa-
rzyskie na miejscu w hotelu.

SAPOMENTHOL

nagrodzony dyplomem honorowym i złotym medalem na wy-
stawach międzynarod. w Paryżu i Londynie 1901, Marsylii 1902.

(Maść Sapomentholowa)

nacieranie ból uśmierzające wyrobu Eugeniusza Małuli, apte-
karza w Radomyślu koło Tarnowa.

Maść ta, z najlepszym skutkiem używana w cierpieniach reu-
matycznych, gośćcowych, nerwobólach itp., poleca się jako
środek zewnętrzny, szybko działający!

Sposób użycia: miejsce zbolełe naciera się 2—3 razy dnia,
poczem się je owija wata lub flanelą.

Ekspedycyjana bywa tylko w słoikach oryginalnych po cenie
Kor. 1.40 i większych po 5 Kor.

Broszury i próbki dla WPP. Lekarzy na żądanie franko, przesyła
Apteka Eugeniusza Małuli, Radomyśl koło Tarnowa.

Składy we wszystkich aptekach.

LWÓW
TAPETY

A. KRZYSZTOFOWICZ

HOTEL GEORGA

STORY
ŻALUZYJE.

Wzory wysła opłatnie.

KRYNICA.

PENSYONAT HYDROPATYCZNY Dra S. PIOTROWSKIEGO

otwarty

od 20 maja do końca września.

Ceny wraz z całym utrzymaniem od 5 Kor. wzwyż.

W RYMANOWIE

ordynuje jako lekarz zakładowy

Dr. Eugeniusz Wajgiel.

Dr. Zygmunt Wąsowicz

ordynuje od 15-go maja jak w latach poprzednich

W KRYNICY.

B. asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego

Dr. Julian Staniszewski

lekarz zakładowy

ordynuje jak w latach poprzednich

W IWONICZU.

Dr. Edmund Supiński

b. I-szy sekundaryusz krajowego szpitala w Krakowie

ordynuje, jak w latach poprzednich, jako lekarz
zakładowy

W RABCE.

Dr. M. Cercha

ordynować będzie jak w latach poprzednich
od 1-go czerwca

w Krynicy (domek szwajcarski).

Uniwersalny ZAKŁAD techniczno - dentystyczny

L. WIKTORA

we Lwowie, plac Halicki 7

zawiadamia, że z powodu nawału zamówień robót techn.-dentystycznych
sprowadził wielki zapas sztucznych zębów z Ameryki i Londynu, jak rów-
nież najnowsze przyrządy do robót złotych, którymi posługując się, jest
w możności wykonywać w 1 dniu największe zamówienia sztucz. zębów.

Dla Pp. lekarzy na prowincyi udziela się wskazówek do przyjmowania zamówień
na te czynności i wykonywa się je bez osobistego przyjazdu pacjentów. — Zwraca
się uwagę, iż pod tą firmą istnieje we Lwowie tylko jeden zakład. **Zarząd.**

C. K. ZAKŁAD WODOLECZNICZY W KRYNICY

Radca Ces. **Dr. H. Ebers**

kierownik c. k. Zakładu wodoleczniczego

ordynuje jak lat ubiegłych.

Dr. Tymoteusz Piotrowski

ordynuje jak w latach ubiegłych jako lekarz zakładowy

w Żegiestowie.

Dr. JAN OZGA

ordynuje jak w latach poprzednich jako lekarz
zakładowy

W WYSOWEJ.

SANATORYUM DLA CHORYCH PIERSIOWO

Dra K. DŁUSKIEGO w Zakopanem

otwarte przez cały
rok. — Wspaniały
widok na Tatry. —
Lasy świerkowe. —

Wystawa
wszystkich pokoi
południowa.

Obszerne leżalnie
dla leczenia klima-
tycznego.

Wzorowe urządze-
nia pod względem
hygieny.

✂ Oświetlenie ✂
elektryczne.

Kanalizacya, windy,
kąpiele i natryski

— Ogrzewanie —
centralne.

Wodociąg zimnej
i gorącej wody na
wszystkich piętrach.

Ceny umiarkowane.

Powozy na zamówie-
nie do pociągów.

Pocztą,
telefon i telegraf
w Zakładzie.